

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 32.
TELEFON Nr. 226.
Boritori nerancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
J A S E R A T E
Se primesc în Administrația
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
La Viena în M. Dukas Nachr.
Muz. Angenfeld & Kmerle
Loser, Heinrich Sebalek, A. O-
pplik Nachr., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Remat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-körut.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și loco-
lală. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi!
Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumar la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
bărgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dursul asosă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abonam-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 169.

Brașov. Miercuri 5 (18) August

1909.

Intre Scylla și Carybdis.

Din cercurile preciziei noastre primim următorul articol, în care se dă expresiune îngrijorării îndreptățite, provocată de noua ordonanță a ministrului Apponyi.

Din Gâmpie, August 1909.

Poporul nostru chinat de vitrega sa soarte și-a făcut din experiențele triste din trecut o mulțime de proverbe foarte acomodată năcazurilor ce l-au ajuns în lungul decurs al secolilor de grea încercare. Unul dintre acestea este și proverbul: „rău se aude, rău va fi“.

Nici nu am gustat bine din dulceața congruei, care după mari sforțări în cele din urmă ni s'a dat, nici nu ne-am deșteptat de ajuns din bucuria amăgitoare a unui viitor mai fericit, ce are să ni se croiască prin o salarizare mai corăspunzătoare pozițiunii noastre, când iată ne trezim, ca cu un trăsnet din senin, cu ordinul ministrului de culte, ca în diecezele Oradiei și a Gherlei religiunea în școalele de stat să se propună numai în limba maghiară, căci de nu marinimosul ministru va detrage întreagă congrua dela preoțimea românească din acele dieceze.

Ce vor fi răspuns Episcopii în frunte cu Metropoliții din Sibiu și Blaj nu știm, deși ar trebui să o știm pentru mai buna orientare, ca unii, cari durează numai noi cunoaștem cum se cade cursele dușmanului, starea sufletească și multele mizerii, în cari înnoată neamul nostru astăzi.

Să presupunem că domnii Metropoliți dimpreună cu Episcopii lor sufragani și cu konzistoriile, ca forul cel mai înalt și mai competent vor fi răspuns, că mai bine nu primesc congrua, cea invalidă în atâtea pături dulci, dară pline de materii distrugătoare, decât să se umilească până și la propunerea religiunii în limba maghiară. Dela sine se pune acum întreabarea, că Venerata Superioritate bisericească putea-va să-și execute această hotărâre? E drept, că pentru noi și cauza noastră ar fi de mai

mare onoare, ca întreaga preoțime, să prefere o viață mai chinată, după cum ne-a fost și până acum, decât o umilire, ca și aceasta.

Ei, dară trebuie să ne cugetăm și la aceea, că prin refuzarea congruei în corpore putem noi oare aduce vre-un bine bisericeii, școalei și neamului nostru? Ni-e teamă că acel ministru nu-și va retrage ordinul nici în fața acestui pas al nostru și atunci școlarii români dela școalele de stat ungurești vor rămânea fără nici o educațiune în religiune. Și oare ce va fi atunci, când vedem că și astăzi inteligența noastră mireană, deși a învățat prin școli destulă religiune și cea mai mare parte s'a crescut cu prescură, totuși este atât de rece și nepăsătoare față de cauza școlară și bisericească, încât se pot număra pe degetele de la o mână, acei medici, advocați și proprietari mai cu stare, despre cari putem ceti prin ziare, că se interesează cum se cade de cauza bisericeii și a școalei noastre atât de prigonite?

Cestiunea aceasta mai are și alte rane greu de lecut. Una este, că preoțimea gr. or. în decurs de 10 ani trecuți s'a prea dedat cu congrua, ce i s'a dat fără a i se cere jertfe patriotice, iar cea gr. cat. cu ajutorul de stat, din care cei ce s'au știut în fața ca buni patrioți, au fost cât de bine împărtașiți, pe când cei ce au pus cât de puțin preț pe demnitatea lor și pe interesele bisericeii și ale neamului, dacă nu s'au căciulit, au fost scoși cu totul din listă sau au fost împărtașiți cu sume ridicole, în tot decursul acestui timp de amăgire. Oare V. Superioritate bisericească n'a văzut în congruarea preoțimei gr. or. din deceniul trecut și în împărțirea ajutorului de stat preoțimei gr. cat. rima din unghița guvernului, și este oare sigură V. Superioritate de ambele confesiuni, că va putea ține în frâu întreaga preoțime, ca să nu umble pe căi laterale spre a duce lucrul acolo, ca congrua să se împartă direct dela ministeriu, despre ce deja

se și vorbește până acum? Oare nu e aceasta și intențiunea Ministrului de culte, ca să ne desbina și mai tare și să aducă pe V. noastră Superioritate bisericească în absolută neputință de a-și exercia dreptul de guvernare?

Știm cu toții, că pe lângă nefecitului nepotism, ce se cultivă atât de des la conferirea stipendiilor cât și a parochiilor mai bune, în Archidieceasa gr. cat. nu s'au observat nici chiar conclusele sinoadelor Archidiececane, cari espres pretind, ca toți acei preoți, cari vor umbla pe căi nepermise și fără știrea V. Superiorității după ajutorul de stat, să fie trași în cercetare disciplinară și aspru pedepsiți. Câți și cine dintre cei ce au umblat pe aceste căi în decurs de 10 ani au fost disciplinați și pedepsiți? Faptul acesta a amărât pe toți cei neimpărtașiți din ajutorul de stat și a creat o neîncredere destul de mare și chiar neunire.

O altă pacoste pe capul nostru este, că preoțimea mai tânără, fără a lua pildă dela casa părintească, deși știm că în Seminarium nu se crește pentru cultivarea luxului, nu arareori o vedem destul de infumurată și cu pretensiuni mari de domnie. Cine mai vede acum pe vreun cleric îmbrăcat în haine de stofă ietină ori din țesătură de casă? Cine mai trage în picioare încălțăminte din piele mai ieftină? Aproape nimenea. Nu, căci acum ghetele de lac și jobenul sunt la modă, chiar și la tinerii a căror părinții umblă mai mult cu opinci petecite, apoi mănuși ca să nu se negrească mâinile și țvikerii, ca să apară mai estraordinari, încă nu lipsesc nici chiar dela preparanți. Să vezi la vreun preot tânăr trăsura cu șezut de scândură ori de paie, ferita Dumnezeu. Calese și hamuri trase în nichel întâmpini mai pretutindenea. Acestea toate precum și bluzele și rochiile de mătase ale doamnelor preotese mai tinere nu se pot face numai cu modestele venite de până aci ce le aveau preoții numai din

stolă și porțiunile canonice. Ce vor face aceștia, când ar fi ca să nu se primească congrua sub condițiuni atât de umilitoare?

De acea numai oameni providențiali vor putea de acum înainte conduce fără pericol naia bisericeii românești printre Scylla și Carybdis.

Ordonanța ministrului Apponyi privitoare la predarea învățământului religiiei în limba maghiară este cu asprime criticată de un membru al partidului popular în ziarul vienez „Vaterland“. Iată ce zice între altele amintitul politician maghiar:

»Membrii cu influință și autoritate din partidul popular declară fără incunjur, că în vederea agitațiunilor actuale ale ultranaționalistilor (?) în contra Ungariei e cu totul greșit a agrava o înțelegere pacinică cu naționalitățile prin ordonanță recentă a ministrului Apponyi. De altă parte nu e la loc și e în contra rațiunii, a pedagogiei și în contra tuturor drepturilor divine de a octroa elevilor nemaghiari învățământul religiiei lor într'o limbă, pe care nu o cunosc sau numai în parte... Ar fi fost mai bine dacă nu s'ar fi adus de loc legea congruei, căci astfel, cum o aplică ministrul Apponyi, constituie un amestec brutal în drepturile divine ale bisericeii și nu poate fi aprobată de nici un om care simte creștinește. Ar fi de dorit, ca episcopatul catolic al Ungariei să intervină la ministrul Apponyi în cestiunea aceasta, care atinge și pe catolicii Ungariei, pentru revocarea acestei dispozițiuni în interesul păcii confesionale.«

Descoperiri de mari cantități de arme la muntele Athos. Autoritățile turcești au făcut percheziti în mănăstirile grecești de pe muntele Athos, și în mai multe din ele au descoperit adevărate depozite de arme. Un număr mare de călugări au fost expulzați, alții născuți în țară, au fost trimiși sub escortă la închisorre.

Demisiunea guvernului cretan. O depeșă sosită din Canea spune, că reprezentanții cretani au refuzat să satisfacă cererea konzulilor puterilor protectoare ale Cretei și să coboare steagul grecesc. Guvernul cretan în urma acestei hotărâri și-a dat demisia. O mulțime de manifestații s'au produs în capitală; totuși nu se crede că se vor întâmpla incidente serioase.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Impresii de călătorie.

II.

Mediaș — Sibiu.

Ajunși la Mediaș, pe drumul cel nou ce duce tot prin pădure, dela Basna până la Mediaș, drum foarte pitoresc și mai scurt decât cel preste satul românesc Blăjăl — locul nașterii distinsului profesor și scriitor M. Străjanu din Craiova, — ne despărțim de simpaticul și veselul Mărgineanu, pe lângă un bacșiș mai buniceț, decât am fi dat unui sas prost sau unui săcuiu fâlos. La gară, lume puțină, în care remarcăm, după vorbă, pe d-nii Rusu, preot și Nistor funcționar la o bancă oarecare. Facem repede cunoștință și ne împrietinim. Mașina fluieră de plecare. Ne despărțim de părintele N. N. care, uitasem să spun mai înainte, imi dăduse două Nre dintr'o gazetă germană în care se publică — însoțite de laudă din partea redactorului german — două poezii germane, ale fiului său mai mare, absolvent (maturizant) al unui gimnaziu german superior din țară. Merită să fie cunoscute aceste

încercări poetice, juvenile, bine reușite în limba germană.

Trenul ne duce până la Copșa mică, fără a remarca alte împrejurări decât cele obișnuite, fiind într'un cupeu de cl. II, numai eu cu soția, căci noii noștri cunoscuți s'au urcat pe clasa III. La Copșa, unde așteptăm trenul de Sibiu, poțim la o masă pe d-nii Rusu și Nistor, cu cari, la câte un pahar cu bere, discutăm chestii școlare și sociale, mai ales economice, dictate de impresiile câștigate despre muncitorii de câmp, de seceta de o lună și mai bine și de pregătirea naturii de ploaie, omul — fiind veșnic în mare parte un reflex al vremii cu care surăde, când e senin, și se indispune când vremuește. Discutam mai ales cu d-l Nistor problema economică a poporului nostru în fața și sub influința băncilor românești, pe lângă biserica și școala deja amenințată de sabia apponyiană, unicele instituții românești. Auzisem adecă, dela cineva, cred că dela un antagonist al băncilor românești, că multe asupraș pe țărani noștri luându-le dobânzi și făcându-le spese esorbitante, ca »Economul« din Cluj; ba că la unii le vând, la tobă, moșioarele pe nimica ș. c. l.

Dar d-l Nistor, care funcționează și la o bancă românească în Dej, ne spuse

că inviniurile acestea sunt exagerate, că bănci românești asuprașoare țărâniei nu cunoaște. Găsind vederile și cunoștințele sale drepte, bune și frumoase, am atins misiunea și rolul românesc superior (al băncilor noastre) dictat de împrejurările asuprașoare ale neamului; rol de a cum-păra moși străine, pentru că »a cui e pământul, acela e stăpânirea« de a ajuta școala confesională și mai ales aceasta²⁾ precum și pressa națională adevărată, care pentru că ne apără interesele vitale ale neamului, e persecutată, e pedepsită cu temniță și cu bani grei care, băncilor mai ales, ar reveni obligamentul moral a-i achita din fondurile sau escedentele lor, după o normă oarecare, lesne de găsit și de stabilit, dacă conducătorii lor ar fi dispuși cum credem, la bunăvoință și la oarecare sacrificii materiale. Este ora a 11 să se treacă dela vorbe la fapte, să se lase deoparte neînțelegerile pe chestii confesionale și de ambiție personală.

¹⁾ Cuius regio, illius regnum.

²⁾ Confesiunile românești ar binemerita dela educația națională a tinerelor noastre generațiuni, dacă în toate comunele mixte ar susține o singură școală românească bună, decât 2 slabe, pe cari are să le înghită, fără milă, Molochul maghiar! Și atunci asupra cui va cădea răspunderea?

În aceasta ordine de idei, la cererea d-lui Nistor, le-am espicat pe scurt rolul Casei rurale și al băncilor populare din România în folosul țărănilor, după cum am fost lămurit chestia aceasta într'o serie de articole publicate anul trecut tot aci în »Gazetă«. Numai șueratul mașinei a pus capăt prieteneștilor și interesantelor noastre discuții...

Cerul și întreaga atmosferă e gata de ploaie... De astădată bucuria se oglindește pe fețele tuturor călătorilor și de sigur pentru toate ființele, setoase, dornice de umezeală, seva vieții organice!

Dela Copșa mică avem tovarăși de drum străini. Conversația se mărginește între mine și soție; la Ocna Sibiului, unde plouă deja, se urcă în cupeul nostru, între alții, o doamnă respectabilă, urmată de un domn binefăcut și simpatie. »Ne-a apucat ploaia!« zice doamna către domn. »Frea bine!« răspunde domnul. — Atunci eu încep numai decât.

— Ah D-Voastră, Români! ...Prof. Borgovanu — București!

— Onițiu comerciant, cu doamna — Sibiu.

— D-Ta ești rudă cu directorul gimnaziului din Brașov?

— Da, frate!

Adunări politice în Bucovina.

Pe Joi și Vineri 19 și 20 Aug. n. sunt convocate două mari adunări publice românești în orașele Suceava și Rădăuți. În ajunul acestor întruniri prezidiul comitetului național român bucovinean a lansat următorul apel:

Români!

De zeci de ani desbinările și destrăbălarea dintre noi ne-au slăbit pe toți, dela cel mai mare până la cel mai mic. Dușmanii neamului nostru au prins la putere, iar noi am pierdut multe din drepturile noastre.

Cât rău s'a descărcat peste capurile noastre, totul a venit din pricina neînțelegerilor dintre noi.

Am fost vânduți și înșelați și nu mai avem încredere unul în altul, pentru-că fiecare umblă de capul său. Am fost păcătoși de toți dușmanii noștri, pentru-că n'am ținut unul cu altul și nu ne-am strâns rândurile, ca să trăim și să ne apărăm ca un popor vrednic.

Români!

Sfatul fruntașilor noștri, comitetul național, pe care l'ați ales în toamna trecută să poarte cărma neamului, pornește acuma la țeară, pentru ca să vă strângă pe toți în unire frățescă așa cum trebuie să fie.

Joi la 19 August va intra comitetul național în Suceava unde va ținea la oarele 2 p. m. în grădina »Școlii Române« o mare adunare populară publică.

Vineri la 20 August tot la oarele 2 p. m. sosește comitetul național la Rădăuți și va ținea altă adunare populară în grădina salei de tir.

Să nu lipsească nici un singur suflet de Român dela acest sfat. Gândiți că cinstea și puterea noastră e în primejdie. Veniți să pornim o viață cu priință pentru toți și să punem temelie pentru norocul celor ce ne via în urmă.

Să ne ajute Dumnezeu!

Prezidiul comitetului național:

Iancu caval. de Flondor,
președinte.

Dionisie cav. de Bejan,
vicepreședinte.

Dr. Aurel cav. de Oniul,
vicepreședinte.

Anuarele școlilor noastre.

X.

A XIII programă a școlii civile gr. cat. de fete din Belényes-Beiuș, aparținătoare »Internatului Pavelian« de fete a diecezei gr. cat. de Oradea-mare, pe anul școlastic 1908—1909, redactată de Vasiliu Ștefanica, directorul școlii, profesor p. ord. gimnazial. Belényes-Beiuș 1909.

Prima pagină din acest anuar este închinată fundatorului internatului, episcopul Mihail Pavel (1827—1902), iar a doua patronului internatului, Dr. Demetriu Radu, episcopul diecezei gr. cat. de Oradea-mare.

Și de aci se începe o conversație familiară între noi, care domină cupeul până la Sibiu. Străinii tăceau chitic, ascultându-ne. Mă gândeam pe trenul românesc din Țară, unde străinii tac ca pește.

Am atins diverse cestiuni sociale, comerciale, nimic politic. În fine ajungem la gara din Sibiu; plouă d'abinele... D-l Onițiu ne recomandă hotelul Melzer ca mai ieftin și pe motivul, că la »Impăratul Romanilor« n'o să căpătăm odaie goală...

La gară e multă lume; ne aruncăm repede, cu tot protestul unui pericunat, în omnibusul cel mai apropiat și... hai la... »Impăratul Romanilor«, unde ni-se pune la dispoziție singura odaie goală. Cu două paturi în etajul I, Nr. 4, preț 7.20 cor. iar nu 2, 3, 5 cor. cum scrisese cineva de curând în »Minerva« din București. Odaia într'adevăr curată, dar a doua zi dimineața câteva ploșnițe (păduchi de lemn) se plimbau a lene pe pereți d'asupra paturilor... Las' că, fiind odaia spre stradă, șgomotul care ținu până târziu și se porni deodată cu zorile, nu ne lăsa să dormim aproape de loc. Am blăstămat soarta și am repetat nu știu a câta oară hotărârea a nu mai sta în drum în odăi așezate în spre străzi, și pește tot în hoteluri, unde la porți te întâmpină 2—3 lacăi, adică lichele!... Odaia Nr. 4 dela acest hotel e mai pipă-

cam început lumea să nu se prea încante, — fie că e vorba de acei cu înclinații mai puțin isbitoare grija educatorilor în primul rând, e de a-i face pe toți de o potrivă să capete disciplinarea voinței.

Pe aiurea, prin țările bătrâne în cultură se întrebunțează un alt mijloc în acest scop. Anume elevii de liceu sunt trimiși prin diferite părți ale țării, dacă nu chiar într-o țară străină, unde pe timpul vacanței celei mari se deprind mai ales pe tărâmul plăcut fiecăruia.

Pe o estindere de 40 pagini se arată materialul predat în fiecare clasă, bucățile de lectură și temele scripturistice din limbi cât și manualele folosite în școală.

Corpul didactic al școlii a fost compus din: director, 7 profesoare, 1 profesor de desen și 2 cateheți, pentru elevele de confesiunea gr. cat. și gr. ort. Dintre datele statistice extragem următoarele: În cele 4 clase au fost imatriculate cu totul 101 eleve, dintre cari au fost clasificate 87, cari toate au fost Române. De confesiunea gr. cat. au fost 61 și de cea gr. ort. 26. În ce privește progresul în general, au avut moralitate laudabilă 58 eleve și bună 29. Calcul eminent au obținut 13, foarte bun 20, bun 40, îndestulitor 13 și neîndestulitor o elevă.

Intre mijloacele de învățământ se amintește biblioteca, care în anul acesta s'a sporit cu 46 opuri românești și 13 în limba maghiară.

Examenle publice s'au ținut la aceasta școală în zilele de 17—22 Iunie n. iară în 22 Iunie n. s'a serbat încheierea anului școlar, cu împărțirea premiilor și a testimonniilor.

În partea II-a a anuarului se tratează despre internatul »Pavelian« de fete, arătându-se activitatea din anul școlastic 1908—1909. Personalul conducător și educator al institutului stă sub jurisdicțiunea Ordinariatului diecezan gr. cat. de Oradea-mare și constă din rectorul și curatorul Alexandru Gera, archidiacon și asesor consistorial, dintr'un spiritual și medicul internatului, directoara Octavia Stolojan, 2 profesoare-prefecte, 1 profesoară, 2 învățătoare-governante și 2 ajutoare de guvernante; se arată apoi materialul propus în fiecare clasă din toate studiile.

Ca în fiecare an așa și în acesta, internatul a aranjat mai multe festivități cu un program bogat.

După înștiințarea pentru anul școlar viitor este publicat ordoul de zi pentru elevele internatului și conspectul despre clasificarea elevelor din internat, 100 la număr, cu care se încheie anuarul.

Alegerea unei carieri

Intre multele cestiuni ce preocupă pe toți pedagogii moderni e și aceea a mijlocului celui mai ușor de a observa înclinațiile firești ale elevilor și deci cam în ce direcție ar putea fiecare din ei să aducă foloase semenilor.

Cestiunea aceasta mult desbătută a alegerii unei cariere departe de a face pe cineva să gândească la succesele aparente ale copiilor — seria de premii și distincții câștigate pe toate liniile — trebuie mai mult să deschidă ochii educatorului asupra felului în care sunt obținute distincțiile.

Fie că e vorba de înclinații firești, cari, lucru știut, nu sunt prea manifestate decât la acei »copii minune«, de care a

rată decât odăile la fel d. e. din piața principală din Praga...

După cafea repede traversăm — fiindcă ploua mărunțel — cu tramvaiul electric în sus și în jos strada principală (Heltauer-Gasse) între gară și grădina populară. Din norocire conducătorul tramvaiului e Român, care auzindu-ne vorbind românește și cunoscându-ne că trebuie să fim din România, cu mare plăcere esplică soției mele (care era în Sibiu pentru prima oară) toate împrejurimile.

Ne dăm jos la gară, în piața principală, în grădina populară, unde facem, pe ploaie, o mică plimbare. La întoarcere vizitam catedrala cea admirabilă, unde crâșnicul (care spune că el e de toate la catedrală) — până ce soția mea recită în gând, într'un scaun, o rugăciune, mă duce în toate părțile și-mi indică locul unde stă fiecare clasă socială (sic!): »Aci stau asessorii... aci profesorii... aci teologii... aci la urmă poporul... prostimea!« Și fără să vreau, memoria îmi reproduce ideile din »Cele două culturi« ale d-lui Tăslăuanu, pe care aveam să-l vedem îndată.

Am văzut, am admirat și ne-am închinat în această operă de artă românească și apoi, mulțumind Ciceronului nostru, am plecat la Muzeul național și la școala civilă de fete.

cam început lumea să nu se prea încante, — fie că e vorba de acei cu înclinații mai puțin isbitoare grija educatorilor în primul rând, e de a-i face pe toți de o potrivă să capete disciplinarea voinței.

Pe aiurea, prin țările bătrâne în cultură se întrebunțează un alt mijloc în acest scop. Anume elevii de liceu sunt trimiși prin diferite părți ale țării, dacă nu chiar într-o țară străină, unde pe timpul vacanței celei mari se deprind mai ales pe tărâmul plăcut fiecăruia.

Această implică însă caractere quasi formate sau dacă nu voinți disciplinate — fie prin ori ce mijloace ar fi.

Ce te faci însă când este vorba să pui această cestiune în mijlocul unei societăți stăpânite de eticheta »arivistului«?

Bieții părinți, nu prea culți, nici prea stăpâniți de gânduri grozave cu privire la odraslele lor, vor admira succesul de o zi, dacă nu trufia de o clipă a cutăruia sau cutăruia adus în lumină prin cine știe ce imbrânare de imprejurări...

»Asta-i cariera ce trebuie să i-o dăm copilului nostru!« exclamă fericitul părinte, care și-a și atârnat o sabie de mijlocul copilului sau l-a și văzut stăpân pe două zeci de sonde ce aruncă țigeti la 50 m. în văzduh.

Ce să mai zici de dictonul acela vechi, ce mai dănuie la noi... »militar sau popă să-l faci...« decât că în el se intrupează toată lipsa de educație familiară în care în-ă orbecăim!

Nu-i vorbă de puținele familii, în care educația copiilor e îngrijită după ultimele metode moderne: aplicate »fraulein Betty« sau »M-lle Odette!« Și de asemenea nu e vorba nici de acele și mai puține familii, în care părinții sunt oameni ce cugetă serios la educația copiilor și fac cum pot mai sistematic.

E vorba de marele, înfinitul număr de familii, de acei oameni săraci, care calculează grămăjoarele de bani mai ușor agonisite de scumpii lor copilași!

Cine să stea să mai observe în asemenea familii anume înclinații naturale ale copilului — vre-o grozavă putere spre acțiune — manifestată într'un fel sau într'altul, sau o pornire nu mai puțin firească spre contemplare, spre acel sugestiv fel de a observa și vedea tot din jurul lor ce te face să cugeți la firi contemplative din care pot eși scriitorii și artiștii de mâne.

Dar cine să observe aceasta! Părinții arareori de înțeleg aceasta. De cele mai multe ori o pornire fatală a copilului îl scapă de calculul tuturor planurilor înghebate în jurul lui, dar se întâmplă și cazul când copilul prea stăpânit de părinți ajunge să facă ceva, să îmbrățișeze o carieră, pentru care nu are nici un fel de chemare.

Ce triste sunt aceste naufragii în viață! Căci sunt adevărat nimiciri sufletești aceste deșteptări de conștiință prea târzie.

Vede omul, simte că avea pentru altceva înclinație... A sfârșit studiile, a intrat într'o carieră de care-i străin cu totul... e adevărat și el n'are nimic de negustor sau de palavragiu în el, și-i nenorocit.

De această nenorocire a carierei rău alese trebuie se fie preocupati — toți cei ce cugetă la binele viitoarei societăți.

»Secolul.«

În grădina din fața Muzeului național zărim un tânăr bursier din clasa VIII, dintr'un seminar din București (bursierii se cunosc după uniformă). Îl invit să vină cu noi, la Muzeu.

Muzeul național ca și școala civilă de fete sunt situate la loc de frunte, în centrul Sibiului, în grădina publică, unde e așezat și bustul lui Schiller. — Tot aci, consistoriul arhidiecezan român a cumpărat, în taină, acu de curând palatul Habermann, în pofida Sașilor cari, când dădură de veste se năcăjiră de moarte, că Walahii se vără tot mai mult în inima Sibiului, falnica metropolă a Sachsenlandului de odinioară și reședința universității săsești. Muzeul național este o clădire cu două etaje, proporțională, simetrică, frumoasă, cu fațada în grădina publică... Intrăm înăuntru, unde îndată ne întâmpină harnicul subsecretar, d-l Simu, și d-l Tăslăuanu; iar mai pe urmă și venerabilul prezident d-l Șuluțiu care, deși peste 80 de ani, are o înfățișare dreaptă, aproape martială, care șade bine staturii mijlocii; fața simpatică, vorba afabilă și energică, ca și mersul și mișcărilor; în fine întreaga persoană te cerește dela prima vizită. Fiind ocupat, d-l Șuluțiu, în afară de instituție, puțin am putut conversa cu d-sa; dar plecând, iute ca un bărbat de 30 de ani, a recomandat d-lor Tăslăuanu și Simu să ne dea toate lă-

Inaugurarea teatrului Davila.

Sâmbătă s'a făcut în noul foyer al teatrului »Liric« din București inaugurarea »Companiei dramatice Davila«.

După o scurtă rugăciune, în care preotul Abramescu dela biserica Brezoianu a dat binecuvântarea noului teatru, d-l Alexandru Davila, directorul companiei dramatice, a rostit o interesantă cuvântare.

D-sa spune că noul teatru nu e un produs al vre-unui capriciu, ci e isvorât din însăși necesitatea vremurilor.

Evoluția gustului artistic la noi și mai ales acel eclectism atât de accentuat la poporul românesc ne indică, spune d-l Davila, cum trebuie alcătuit repertoriul. Nu vom fi robii nici unei școli, nici unei biserice dramatice. Vom căuta să jucăm tot ce va fi mai de seamă în domeniul artei dramatice, indiferent de unde ne vine cea operă și nu vom avea alt gând decât să dăm publicului teatru serios.

»Nu înțelegem ca întreprinderea noastră — zice d-l Davila — să fie o luptă contra Teatrului Național, ci din potrivă, voim să mergem mână în mână cu trunchiul, dela care ne-am desprins, slujind deopotrivă arta dramatică.«

D-sa adaogă că va sprijini orice manifestare dramatică românească serioasă, căci înainte de toate teatrul său e un teatru românesc.

Își arată încrederea pe care o are în tovarășii săi de luptă, lupta pentru triumful artei și termină spunând că e sigur că va face teatru bun și serios. La această credință îl obligă numele acolora cari s'au grupat în jurul său.

Cuvintele d-lui Davila au fost viu aplaudate.

Au răspuns d-nii Emil Nicolau publicist, în numele autorilor dramatice; d-l Emil D. Fagure, ziarist, în numele presei și d-l Petru Liciu, societar al Teatrului Național. D-l Liciu salută noul teatru urând din partea colegilor săi izbândă foștilor camarazi, actualmente grupați în jurul d-lui Davila. Inaugurarea s'a terminat la oarele 12 jum. după ce asistența a vizitat noile instalații ale teatrului Liric.

Dela gimnaziul rom. gr. or. din Brad.

Înștiințare pentru începerea an. școlar 1909/10.

Anul școlar 1909/10 se începe la 1 Septembrie v. 1909.

Părinții, cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poțitiți a se prezenta cu fii sau ficele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale la 1—3 Septembrie v. 1909 spre înmatriculare. Școlarii cari se înmatriculează pentru prima dată la gimnaziu, ori la școala primară, împreună cu aceasta, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă îl vor prezenta toți școlarii, cari au absolvat clasa precedentă în institutul nostru. Examenle de corecție se vor ținea la 16/29 August a. c. cu școlarii, cari absoavă cl. IV gimn., precum și cu cei cari vreau să continue altundeva; ceilalți vor fi examinați la 31 August v. a. c. Cei-ce se vor prezenta mai târziu, vor trebui să dovedească cauza întârzierii.

În clasa I gimnazială se primesc numai școlari cari au implinit anul al nouălea, dar n'au trecut peste al doisprezecelea,

muririle și să ne arate cei de văzut, ceea ce se și întâmplă, pe cât iartă timpul și alte împrejurări... Școala civilă nu am putut-o vedea, fiindcă chiar atunci se făcea mare curățire și totul era deranjat.

De aci am plecat la d-l Iuliu Bardossy, vechiu inspector școlar în penziune. D-lui Bardossy îi datoriam cu soția mea; aceasta vizită mai bine de 10 ani, când, mergând pentru afaceri personale, la București, ne-a făcut onoarea a ne cerceta mai adese-ori. Acuma doriām să ne achităm și să ne scuzăm întârzieria, pentru care îmi trăsese d-sa o merită săpuneală... Mare ne fu părerea de rău, că nu am găsit acasă decât pe d-ra Bardossy, distinsa pianistă și absolută a conservatorului din München. De onorabila familie Bardossy ne leagă în afară de omogenitatea ocupațiilor și profesiunii școlare, și faptul că două flice ale noastre și-au făcut împreună o parte din educația lor, în același institut de fete la Mindelheim (Bavaria)... Apoi interesul cel viu ce-l poartă școlii românești și astăzi d-l Bardossy, pe care învățător, pe care bărbat de școală, în punea să nu i-l facă prieten, stimător?! Am regretat, zic, că n'am avut plăcuta ocazie să-l vedem și să putem discuta nițel împreună despre școlile noastre, cari cele mai multe, preste un an, sunt amenințate în existența lor românească nu numai de

asupra primirii celor trecuți peste doisprezece ani hotărăște conferința profesorală și numai în 4 Septembrie primește atari școlari, dacă nu s'a ajuns numărul prescris pentru o clasă.

Școlarii din școala poporală se vor primi în școala primară, ori în clasa I gimnazială.

În școala primară didactul e 6 corone pe an, și 2 cor. taxă de înscriere.

În clasele gimnaziale școlarii români gr.-or. și gr.-cat din protopresbiteratele Zarandului și Hălmgaiului solvesc didactul de 16 cor. pe an, iar cei de alte confesiuni, de alte naționalități și din alte locuri, câte 24 cor. pe an.

Fiecare școlar solvește pentru bibliotecă câte 2 cor. la an, taxa de înscriere 6 cor., pentru atestate și anuar 3 cor., pentru „fondul școlărilor morboși” câte 1 cor., pentru maial și excursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu conduită bună, se scutesc de didactul, sau se împartășesc de ajutoare și beneficii din fondul „Masa studenților”, sau din alte mijloace, de cari dispune institutul.

Didactul se solvește deodată la înscriere, sau în două rate, și anume întâia rată la înscriere și a doua în Februarie, necondiționat.

Toate celelalte taxe în suma de 14 cor., se solvesc deodată la înscriere.

Fără știrea și învoirea direcțiunii gimnaziale, școlarii nu pot ocupa cazărite.

Fiecare școlar trebuie să aibă cărțile de școală, admise la acest institut. Cărțile rupte și murdare, se vor lua dela școlari și se vor nimici.

Dela fiecare școlar se cere, să aibă îmbrăcăminte corespunzătoare și haine de pat.

Brađ. (Brád) 28 Iulie 1909.

Direcțiunea gimnazială:
Ștefan Albu,
director subst.

STIRILE ZILEI.

— 4 August v.

Aniversarea 79-a a Majestății Sale. Măne, Miercuri, se implinesc 79 ani dela nașterea Maj. Sale Francisc Iosif I. Cu această ocaziune ziua de mâne serbatându-se în toată țara s'au luat măsuri necesare ca ea să se serbeze și în orașul nostru în mod corespunzător. Astăzi, Marți sara precum și Joi sara, în prezaua de St-ul Ștefan, la ora 6 1/2 muzica orășenească va face serenadă în mijlocul pieții, lângă casa orașului, trecând apoi prin Strada Căldărarilor, parcul Rudolf și prin Strada Porții. Miercuri în 18 l. c. se va oficia serviciu divin în toate bisericile din oraș.

Cu această ocaziune locuitorii orașului nostru sunt rugați din partea autorităților orășenești a arbora stindarde la casele lor, pentru a da serbării un caracter și mai înălțător.

Parastas. Dumineca trecută s'a servit la catedra din Caransebeș parastas pentru răposatul episcop Nicolae P. pa. Parastasul a fost oficiat de P. C. Sa Părintele Arhimandrit și Vicar episcopesc Filaret Musta cu număroasă asistență. Același parastas s'a săvârșit, în aceeași zi, în toate bisericile diecezei Caransebeșului.

legile și neînfrânata cutozare a unui regim vitreg pentru noi, ci și, în mare parte, de indiferentismul cel condamnatibil „lasă-mă să te las” al tuturor. Pentru-că, dacă le săriam întru ajutor de fapt, cu toții dela Vlădică până la ovincă, dând fiecare obolul său proporțional cu situația și puterea sa, (cum am fost propus înainte de asta cu 1/2 an într'un apel „Hanibal ante portas!” publicat într'un Nr. din „Gazeta Tr.” — în săptămâna cea luminată a Paștilor) școalele noastre ar fi scăpate de peirea națională. În aceasta cestiuine vitală, credem, că ar fi putut să pășească bărbătește și să procedeze cu energie, în unire toți arhierii românești, secundați de cler și de întreg poporul român. Educația tineretului nostru trebuie să fie înainte de toate unitară românească, diferențiere confesională, neavând ce căuta aci... Dar așa, trăgând unii ciurci!, alții haisa! — al treilea, bine cunoscut, ne încalcă — ne cutropește!... Oare când vom purta în conștiința luminată advertimentul poetului-profet: „Pe voi vă nimiciră a pizmei răutate și oarba neunire”? Și în această ordine de idei, jurământul sârbătoresc din Câmpul liber-tății așa de grabă să fie dat uitării? De asemenea gândiri preocupat, am plecat dela casa d-lui Bardossy, grăbindu-ne spre hotel, de unde

Necrolog. Cu inima sfâșiată de durere înștiințez pe toate rudeniile, amicii și cunoscuții, că prea iubitul și scumpul meu soț Ioan Gârniță, industriaș, fost primar și membru al mai multor corporațiuni, după lungi și grele suferințe, împărțășit fiind cu Sfintele Taine, a încetat din viață astăzi la ora 1 din noapte, în etate de 53 ani, și în 32-lea an al fericii noastre căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului decedat se vor așeza spre vecinică odihnă în cimitierul bisericii gr. or. române din Zernești, Mercuri în 5 (18) August a. c. la oarele 2 p. m. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Zernești, în 3 (16) August 1909. Maria Gârniță nasc. Comșia Baiu, soție.

— Subscriși cuprinși de cea mai mare durere aducem la cunoștință, că mult iubitul fiu, frate, nepot, cumnat și unchiu Valer Pop, căpitan auditor la marina din Pola (Istria), a repauzat Vineri în 12 August n. 1909 în etate de 32 ani, la băile din Tușnad. Inmormântarea a avut loc în 15 August n. 1909 în Morlaca. Odihnească în pace!

Tușnad, 13 August 1909. Mama: văd. Leontina Pop, Cluj. Surorile: Cornelia cu soțul Dr. Emil Pop, București; Virginia cu soțul Dr. Ambrosiu Chețianu Blaj; Tincă cu soțul prof. Nicolae Bogdan Brașov. Fratele: Romul, candidat de inginer. Mătușa: Elena cu soțul Pantelon Lucuța, căpitan ces. și reg. în penziune, Sibiu. Neptoi: Emil, Veturia, Angela, Valer, Aurora, Lucia și Steluța.

O scenă tragică la o înmormântare. Din Fiume se anunță, că Sâmbătă la înmormântarea nefericitului director Milos, victima atentatului dela Banca Populară din Fiume, s'a desfășurat o scenă adânc zguduitoare. Văduva victimei, în momentul scoaterii din casă a corpului soțului ei, și-a pierdut deodată mințile. Strigătele ei sălbatic, fără șir, au produs o impresiune zdrobitoare asupra întregii asistențe. Cu mare anevioie, nenorocita a putut fi împiedecată de a nu se sinucide pe sicriul bancherului asasinat. Nebuna va fi internată într'un ospitiu de alienați.

Pentru acționarii „Albinei.” Cu începere dela 23 crt. direcțiunea „Albinei” liberează acționarii, cari au vărsat pretul deplin al acțiilor din a IV-a emisiune acțiile definitive — contra restituirii „Certificatului interimar.” Acțiile definitive se pot reclama și la Filialele „Albinei” din Brașov și Lugos.

Un număr de 40 găște jumulte de vii. Un act de ne mai pomenită sălbăcie, care ar trebui pedepsit cu toată rigoarea legii — scrie „Viitorul” s'a săvârșit Sâmbătă în spaiul abatorului No. 24 din București. Niște funcționari nemți dela un stabiliment industrial din spaiul Abatorului No. 24, au prins 40 de găște și după ce le-au rupt aripile le-au jumult de vii. Sergentul de oraș cu No. 1474, aflând această barbarie a comunicat cazul poliției și S. P. A. Dacă ținem seamă, că moarte, când voim să jumult niște găște le opărim întâiu cu apă fierță, ne putem lesne închipui prin ce dureri trebuie să fi trecut bietele găște jumulte de vii! Asemenea barbarii, cari întrec ori ce închipuire, trebuie suprimate prin toate mijloacele, fie ele cât de aspre, deoarece dovedesc o mentalitate din cele mai nenorocite.

Asasinarea unui secretar de consulat. Secretarul consulatului grecesc din Serres,

la 1 1/2 p. m. aveam să plecăm la gară, pentru Făgăraș.

La gară, lume multă pentru trenul de Făgăraș, și cel de Căineni. Intre pasagerii pentru Căineni (România) erau și vre-o șase învățători din România, pe care i-a fost trimis Ministerul ca să studieze, în vacanță, relațiile culturale și economice a unor comune fruntașe din Transilvania. Iudată ce ne zărirăm, am intrat în vorbă cu dâșii. Formând un cerc în jurul meu, ne întreținem asupra misiunii lor, asupra celor văzute la Săliște, la Tilișca, la Cișnădie, etc. Le recomand să între ceva mai adânc și în inima Transilvaniei, și să vază și sate mai de a 2-a și a 3-a mână, ca să-și poată forma o noțiune completă despre viața Românilor de aci... Intreg publicul din sala de așteptare ascultă la conversația noastră, iar biata mea soție cuprinsă de frică, făcea fel de fețe că acuș-acuș o să ne înhațe voinicoșii jandarmi sau polițai ungurești, care își fac un deosebit merit, ca să nu zic o glorie din asemenea acte nevinovate. Numai semnalul plecării a pus capăt și conversației noastre dăscălicești, și fricei soției mele...

Brașov, sub Tâmpa, August 1909.

V. G. Borșovanu.

Consis, a fost asasinat. Ucigașul a rămas necunoscut.

Ceasornicul Băilor Eforiei a căzut peste un trecător. O groaznică nenorocire era să se întâmple Sâmbătă pe bivol. Elisabeta din București și numai printr'o întâmplare victima a scăpat cu viața, alegându-se cu rani ușoare. Ceasornicul cel mare dela Băile Eforiei a căzut pe trotuar, pe la oarele 6, spărgând întâi geamurile reclamei luminoase dela primul etaj și apoi lovind pe un trecător. Norocul a fost că nu l'a lovit în cap și ghinionul că ceasornicul a lovit tocmai pe un... ceasornicar! Victima se numește Heinrich Sphon e în vârsta de 30 de ani și locuiește în str. Orfeu Nr. 1. Poliția a deschis o anchetă. Această întâmplare a produs o vie emoție în centrul Capitalei, de oarece ca prin minune a scăpat de moarte nu numai Sphon, dar și ceilalți trecători, căci acel ceasornic ar fi putut omori 3—4 persoane. Victima, rănită la amândouă picioarele, a fost pansată de cătră internul soc. de salvare.

Revoluție în Monaco. O revoluție grozavă se pregătește într'un stat din mijlocul Europei, scrie „Viitorul”. Locuitorii din Monaco pregătesc această revoluție. Zilele acestea ei au adresat principelui o petiție, prin care pretind ca ei să fie admiși în funcțiunea de crupieri la Monte Carlo, funcție care până acuma le-a fost interzisă. Regele Carol XIII, când a înființat casa de joc de hazard la Monte-Carlo, a oprit pe locuitorii din Monaco să joace la ruletă, fiind ca banii străni de la streini să rămână în statul lui, iar nu să se ducă după cum au venit. Monacanii n'au permisivitatea de a intra în salele de joc. Monacanii sunt nemulțumiți. Căci, neavând voie a intra în casino, nu pot funcționa ca crupieri și deci sunt privați de un venit destul de respectabil, pe care această slujbă li l'ar putea aduce. De aceea domnește acuma fierbere în Monaco. De aceea amenință revoluția. Spiritele au fost foarte mult agitate de francezul Roger, care, revoluționar născut, a început să propage ideile despre suveranitatea poporului, ideile de egalitate a omenirii. Azi Monacanii cer ca veniturile jocului să se împartă poporului, și să nu se mai cheltuiască pentru muzeul de oceanografie care a costat până acuma atâtea milioane.

Galătoria balonului Zeppelin la Berlin. Vizita contelui Zeppelin la Berlin a fost fixată pentru ziua de 28 August. Locul de descindere era să fie câmpia Tempelhof, locul de exercițiu al garnizoanei d'n Berlin. Se spune însă, că s'a hotărât ca balonul să se coboare la o distanță oarecare de Berlin, fiindcă altfel ordinea n'ar putea să fie menținută.

Un nou premiu de aviațiune. Ziarul „Daily Mail” a fixat un premiu de o mie lire sterline pentru aviatorul, care până într'un an va parcurge cea mai mare distanță în Franța sau Anglia. Vor fi socotite numai acele asesiuni, cari vor fi făcute în prezența cluburilor aeronautice din Anglia sau Franța și vor fi înscrise în analele aeronautice.

Trecerea canalului Mănecel pe o scândură. Din Londra se anunță că Maiorul englez Westlake și a propus să treacă marea Măneci pe o scândură. Aceasta are 4 picioare țipite și 18 lungime. La dansa e adaptată și o bucată de pânză ca la o barcă. Westlake vrea să străbată canalul dela Douvres la Calais fără să fie însoțit de vre-un vapor.

Avis. Primim spre publicare următoarele: Din motive ponderoase s'a schimbat ziua adunării general-a Reuniunii femeilor române din Mediaș și jur din 29 August st. n. a. c. pe 28 August a. c. cu care ocaziune se va ținea și producțiunea teatrală și petrecerea. Mediaș, 15 August 1909. Maria Moldova, presidentă. Maria Neșca, secretară.

Musică. Măne, Miercuri, la oarele 11 a. m. muzica orășenească va concerta la promenada de jos.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 17 August. „Pesti Hir-lap” publica un articol senzațional, prin care cere, ca națiunea ungară să renunțe la toate pretențiunile ei militare și de drept public și să cante să se impace cu Coroana sub condiția ca monarhul să lase Ungariei mână liberă în ce privește naționalitățile, cari trebuie maghiarizate chiar cu forța.

Gancea, 17 August. Camera a primit demisiunea guvernului și a încredințat conducerea afacerilor unui cabinet de funcționari, compus din trei membrii. Noul cabinet va depune mâne jurământul.

Constantinopol, 17 Aug. După „Jeni Gazeta” Poarta a primit confirmarea oficială din partea ambasadelor dela Petersburg, că țarul va vizita Constantinopolul în săptămâna a doua a lunii Octomvrie. Yachtul „Standard” va fi însoțit de două cuirasate și două crucișetoare.

Madrid, 17 August. Se anunță din Melilla că după sosirea ajutoarelor, generalul Marinas dispune de 30.000 de combatanți. Atacul general al S; aniolilor se va da în cursul acestei săptămâni. Populația din Madrid e foarte îngrijorată. Sunt temeri că atacul va cere multe jertfe. Rezultatul acestui atac se așteaptă cu mare încordare în toată Spania.

Zürich, 17 Aug. Orloff, unul dintre autorii furtului comis la banca din Fiume, a fost arestat la oficiul poștal din localitate. La locuința lui Orloff s'a găsit o parte din banii furați.

Colorado Springs (Statele Unite), 17 Aug. Două trenuri de persoane s'au ciocnit între Denever și Rio-Grande. Se aflau în ele 400 de pasageri. Sunt opt persoane ucise și 50 rănite, între cari mai multe de moarte.

Bibliografie.

Arăgem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) *Lăcarul Vior-scu, O icônă a Moldovei din 1851 de Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vândut până acum, este aci numai 2 cor. + 50 bani porto.)

2) *Poesii de Veronica Micle,* regretată noastră poetă. Conține 144 pag. În loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto).

3) *Poesii complete de Carol Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto).

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în școlile de băieți și de fete Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesos de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din Ba-urești. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto). De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de M. C. Sufu, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din Buouresol. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

7) *„Vrei să te iubescă bărbatu?”* Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor. s'a redus la 20 b. (+ 5 b. porto).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Râm.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sauateriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocm rile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Dr. STEBIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consult ațiun i

ca celebrități medicale, cu specialiții de facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 August n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 50
Renta de corone ung. 4%	92 70
Impr. câi. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 25
Impr. câi. fer. ung. în argint 4%	92 45
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	200 25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	143. —
Renta de hârtie austr. 4 1/16	95 80
Renta de argint austr. 4 2/10	95 75
Renta de aur austr. 4%	117 25
Renta de corone austr. 4%	95 80
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 40
Losuri din 1860	161 50
Acțiunile Băncii ung. de credit	1771. —
Acțiunile de-ale Băncii austr. de credit	758 50
Acțiunile de-ale Băncii austro-ung.	645 20
Napoleonordf.	19 07
Mărci imperiale germane	117 27 1/2
London vista	239 75
Paris vista	95 20
Neto italiene	95 —

Cursul pieței Brașov.

Din 16 August n. 1909

Bancnote rom. Cump. 18.98	Vend. 19 04
Argint român	18 80
Lire turcești	21 40
Scris. fonc. Albine 5%	100. —
Ruble Rusesci	251 50
Gapoleonordf.	19. —
Nalbeni	11 20
Mărci germane	11 17

Pilule purgative zaharisite

ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se pref-ra preparat-lor similare în toată privitya. Aceste pilule nu conțin substanțe stricacioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la boala de pân-tece sunt ușor purgative, curată sângele. Foarte folositoare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.

O cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 5 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. 45 bani se expediază 1 Sul franco.

Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein. Veritabile numai când cutia este provăzută cu instrucție și cu marca protocolată de scut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein, farmacie”. Invalitoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia Philipp Neustein la „Sf. Leopold”, WIEN I Plankengasse 6. Se capătă în toate farmaciile.

De vânzare.

Mobilierul unei odăi de dormit, lustruit coloare deschisă, în stilul cel mai modern este de vânzare ieftin în Brașov strada cailor 28. (688. 2-5.)

Se caută

o bucătăreasă româncă pentru o familie distinsă din Moldova (România). Poate fi angajată lunar sau anual. Salar 30—35 lei lunar, pe lângă cuartir și cost. Postul este a se ocupa imediat. A se adresa la Administrația „Gazetei“.

AMERICA

Plecarea din HAVRE în fiecare Sâmbătă. Din VIENA în fiecare Marția. Bilete de drum pe Linia franceză. Bilete de drum pe căile ferate americane la ori și care stațiune cu prețurile originale.

Informații gratis și franco să pot lua numai dela Linia franceză. Vien IV. Wiedner Gürtel Nr. 16. (Gegenüber der Süd u. Staatsbahn). Adresa a se observa acurat.

(687,2-15.)

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religieuna ortodoxă română, cuprînd rugăciuni de dimineața și de seară, la sfînta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acesta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acesta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură trainică negră și aurită cu séu fără chip sfânt	1.70	Cor. b.	Imit. de fildes cu catifea și închietóre	2 65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60		„ „ „ cu catifea și podóbă mai mare	3.10
„ „ „ cu închietóre	1.80			
„ „ „ cu cadriu argintat și închietóre	2.10			

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune” întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprînd asemenea tôte rugăciunile noastre folositoare ar fi cea mai potrivită carte e rugăciune pentru tóți școlarii.

Prețul acestei cărți:

în pânză negră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxosă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare	cor. 1.40

Tôte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

In-
dispensabil pentru

DAME

Cel mai bun cosmetic

Crema MARGIT a lui Földe's

departează după câte va zile pistrui, pete de ficat, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Netezește încrețturile și face obrazul alb, fresc și juvenil

Prețul unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor. ARTICOLE SPECIALE de TOALETĂ: Pudra Margit 1 cor. 20 b., Săpun Margit 70 b.; Pasta de dinți Margit 1 cor.; Apă de obraz Margit 1 coroană. — Trimite cu rambursă sau primind prețul. Producătorul: CIELENS Y. FÖLDES, farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.

Depozit principal în Brașov: Julius Hornung, Emil Jekeliu, Fr. Kelemen, V. Klein, B. Kugler, Lang & Theil, droguerie; E. Neustädter, H. Oberth, V. Roth, Fr. Steiner, Teutsch & Tartler, droguerie. Sibiu: A. V. Liniger, farmacie.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1909 și până în 1 Oct. st. n. 1909.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 6-20 min. dimîn.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-14 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-40 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.
- V. Tr. accel. p. Arad la órele 6-00 min. dim.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-16 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 12-05 m. p. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la órele 6-40 séra.*
- * (care circulă numai la Predeal).
- V. Tren accel. la órele 4-59 min. dimîn.*
- * până la 15 Noemvrie)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la ora 8-58 min. a. m.*
- III. Trenul de pers. la ora 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 7-00 m. séra.*
- * au legătură numai la Szepszi-Szt.-György)

Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la ora 8-40 min a. m.
- II. Trenul mixt la ora 4-16 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 9-46 séra.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș:

- I. Tren de pers. la ora 4-37 min. dimîn.
- II Tren la óra 7-57 minute dimîn-ata.*
- III Tren la óra 1-09 minute p. m. (are legătură până la Nagyszeben sos. 8-59 seara)
- IV Tren la óra 3-27 minute p. m.*
- V. Tren la óra 5-17 minute p. m. (* până la Feketehalom.)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 7-08 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 1-44 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 8-56 min. séra.
- V. Trenul accel. la ora 10-04 seara.

Dela București la Brașov:

- I. Tren. de pers. la ora 7-28 min. dimîn. (numai dela Predeal).
- II. Trenul accel. la ora 1-33 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la ora 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la ora 9-18 min. séra.
- V. Trenul accel. la ora 10-14 min. seara.*
- * până la 15 Noemvrie).

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-16 m. dim.*
- (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la ora 6-33 m. séra.*
- IV. Tren mixt, la órele 10-08 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la ora 7-17 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-44 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 7-07 séra.

Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu:

- I. Tren la óra 6-44 min. dimineața.
- II. Tren la óra 9-41 min. a. m.*
- III. Tren la óra 11-55 min. a. m.
- IV. Tren la óra 6-31 minute p. m.*
- V. Tren la óra 10-04 minute seara. (* dela Feketehalom.)

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul a 10 Kieri se vînde la zarafatul Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tîrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în lotă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Tîrgul Inului Nr. 30, în etajul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.